

Nowa polityka energetyczna Polski – dokąd zmierzamy?

Adam Ryszkowski
specjalista Ministerstwo Gospodarki

Warszawa, 27 kwietnia 2009 r.

Myśl przewodnia dokumentu

Polska, jako kraj członkowski Unii Europejskiej, czynnie uczestniczy w tworzeniu wspólnotowej polityki energetycznej, a także dokonuje implementacji jej głównych celów w specyficznych warunkach krajowych, biorąc pod uwagę posiadane zasoby energetyczne oraz uwarunkowania technologiczne wytwarzania i przesyłu energii.

Struktura dokumentu

Polityka energetyczna Polski do 2030 r. – *dokument bazowy*

- Załącznik 1. Prognoza zapotrzebowania na paliwa i energię
- Załącznik 2. Ocena realizacji polityki energetycznej od 2005 roku
- Załącznik 3. Program działań wykonawczych na lata 2009 – 2012
- Załącznik 4. Prognoza oddziaływania polityki energetycznej na środowisko

Polityka energetyczna Polski do 2030 r. – dokąd zmierzamy?

Dokument w wyraźny sposób określa podstawowe kierunki polityki energetycznej:

- **Poprawa efektywności energetycznej,**
- **Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,**
- **Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,**
- **Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,**
- **Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,**
- **Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.**

Powyższe kierunki polityki energetycznej są w znacznym stopniu współzależne, np. poprawa efektywności energetycznej ogranicza wzrost zapotrzebowania na paliwa i energię, co przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, a także działa na rzecz ograniczenia wpływu energetyki na środowisko poprzez redukcję emisji.

Polityka energetyczna Polski do 2030 r.

Dla każdego ze wskazanych kierunków sformułowane zostały:

- **cele główne**
- **cele szczegółowe** (w zależności od potrzeb)
- **działania na rzecz realizacji postawionych celów**
 - realizacja większości działań określonych w tym dokumencie zostanie rozpoczęta do 2012 roku.
- **przewidywane efekty działań**
 - realizując zamierzenia *Polityki* wzrost bezpieczeństwa energetycznego kraju zostanie osiągnięty przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju

Poprawa efektywności energetycznej

Postęp w dziedzinie efektywności energetycznej jest kluczowy dla realizacji wszystkich celów dokumentu.

Cele główne:

- **Dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego,**
- **Konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15**

Wybrane cele szczegółowe:

- Zwiększenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej
- Dwukrotny wzrost do 2020 r. produkcji energii elektrycznej wytwarzanej w kogeneracji,
- Zmniejszenie strat sieciowych w przesyle i dystrybucji,

Wybrane działania:

- Wprowadzenie systemowego mechanizmu wsparcia dla działań służących realizacji narodowego celu wzrostu efektywności energetycznej,
- Stymulowanie rozwoju kogeneracji,
- Kampanie informacyjne i edukacyjne, promujące racjonalne wykorzystanie energii.

Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii

Cele główne:

- **racjonalne efektywne gospodarowanie krajowymi złożami węgla,**
- **dywersyfikacja źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,**
- **zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw ropy naftowej i paliw płynnych, rozumianej jako uzyskiwanie ropy naftowej z różnych regionów świata, od różnych dostawców, pośredników, z wykorzystaniem alternatywnych szlaków transportowych,**
- **budowa magazynów ropy naftowej i paliw płynnych o pojemnościach zapewniających utrzymanie ciągłości dostaw, w szczególności w sytuacjach kryzysowych.**

Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii

Realizacja zapisanych w Polityce kierunków powinna istotnie wpłynąć na:

- zmniejszenie stopnia uzależnienia Polski od importu gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw płynnych z jednego kierunku,
- poprawę zdolności magazynowania ropy naftowej, paliw płynnych oraz gazu ziemnego, umożliwiając zaopatrzenie kraju w niezbędne paliwa w sytuacjach kryzysowych.
- uniezależnienie wytwarzania energii elektrycznej i w znacznym stopniu ciepła od zewnętrznych źródeł dostaw, dzięki oparciu się o krajowe zasoby węgla

Wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła

Cel główny:

- **zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii.**

Wybrane cele szczegółowe:

- budowa nowych mocy wytwórczych przy wykorzystaniu dostępnych paliw
- rozbudowa i modernizacja krajowego systemu elektroenergetycznego i połączeń transgranicznych
- rozwój energetyki rozproszonej wykorzystującej lokalne źródła energii,

Wybrane działania:

- likwidacja barier inwestycyjnych, w szczególności w zakresie inwestycji liniowych,
- odtworzenie i wzmocnienie istniejących oraz budowa nowych linii elektroenergetycznych, w szczególności umożliwiających wymianę transgraniczną energii z krajami sąsiednimi,
- wprowadzenie systemu wydawania warunków przyłączenia na okres nie dłuższy niż dwa lata, z koniecznością uiszczenia kaucji w wysokości nie mniejszej od 10% kosztów przyłączenia i rozbudowy sieci niezbędnej do przyłączenia nowej mocy,

Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej

Cel główny:

- **Przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie warunków inwestorom do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych.**

Wybrane cele szczegółowe:

- Dostosowanie systemu prawnego
- Wybór lokalizacji dla pierwszych elektrowni jądrowych,
- Wybór lokalizacji i budowa składowiska odpadów promieniotwórczych

Wybrane działania:

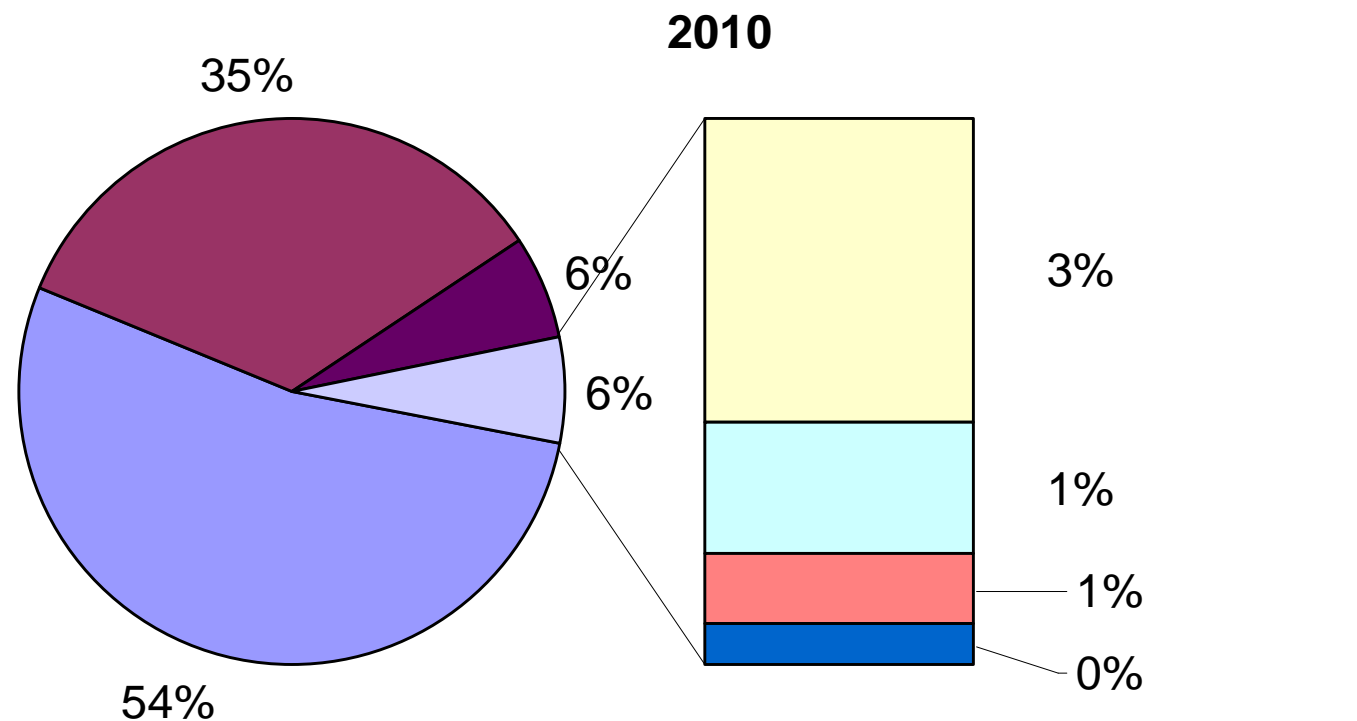
- ✓ Powołanie pełnomocnika rządu do spraw polskiej energetyki jądrowej,
- ✓ Przygotowanie raportu na temat energetyki jądrowej,
- ✓ Przygotowanie udziału polskiego przemysłu w programie energetyki jądrowej.

Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw

Cele główne:

- **Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii do poziomu 15% w 2020 roku oraz do 20% w 2030 roku**
- **Osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych, oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,**
- **Ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem.**

Produkcja energii elektrycznej netto w podziale na paliwa [TWh]

■ Węgiel kamienny

■ Węgiel brunatny

■ Gaz ziemny

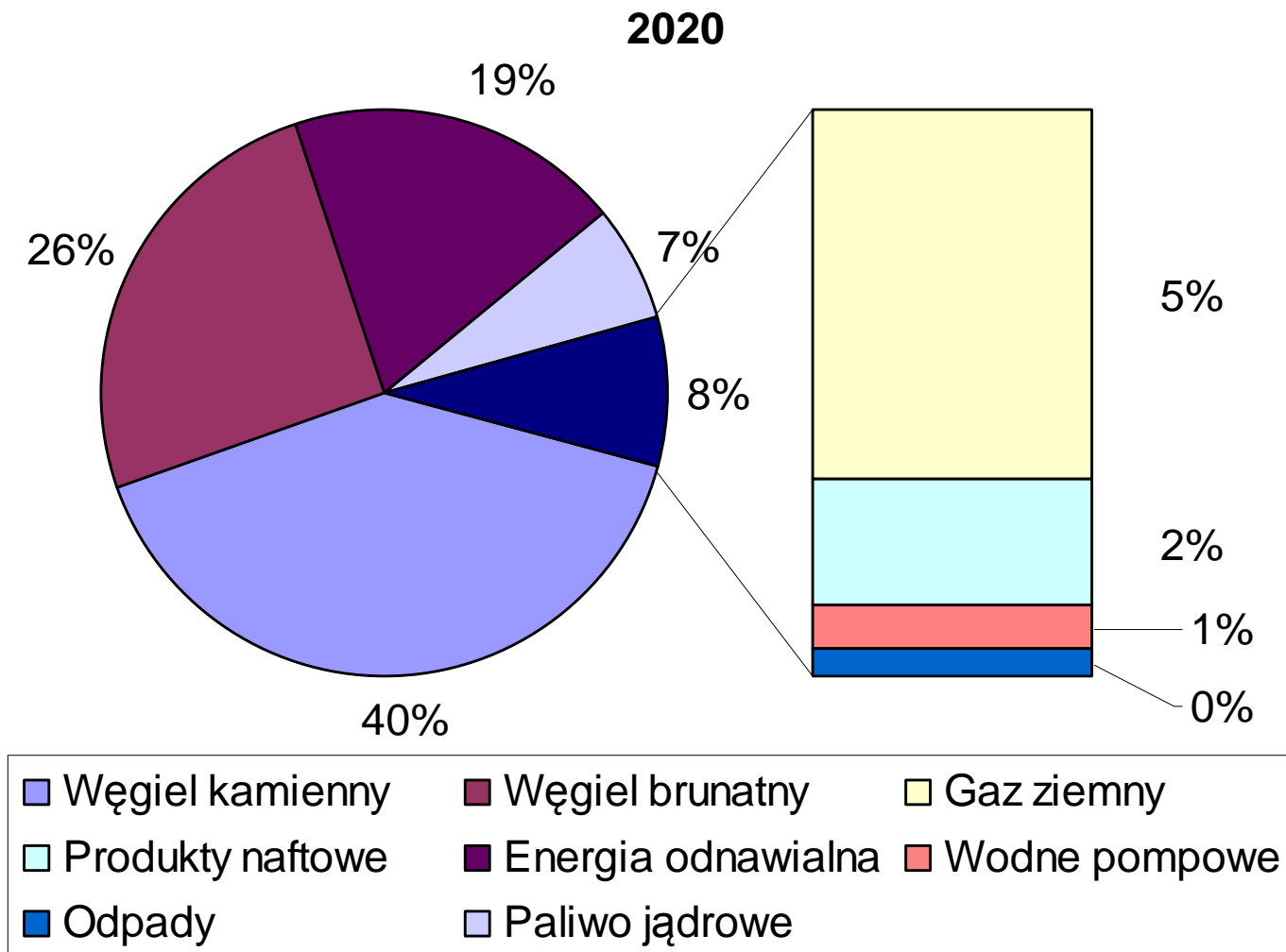
■ Produkty naftowe

■ Energia odnawialna

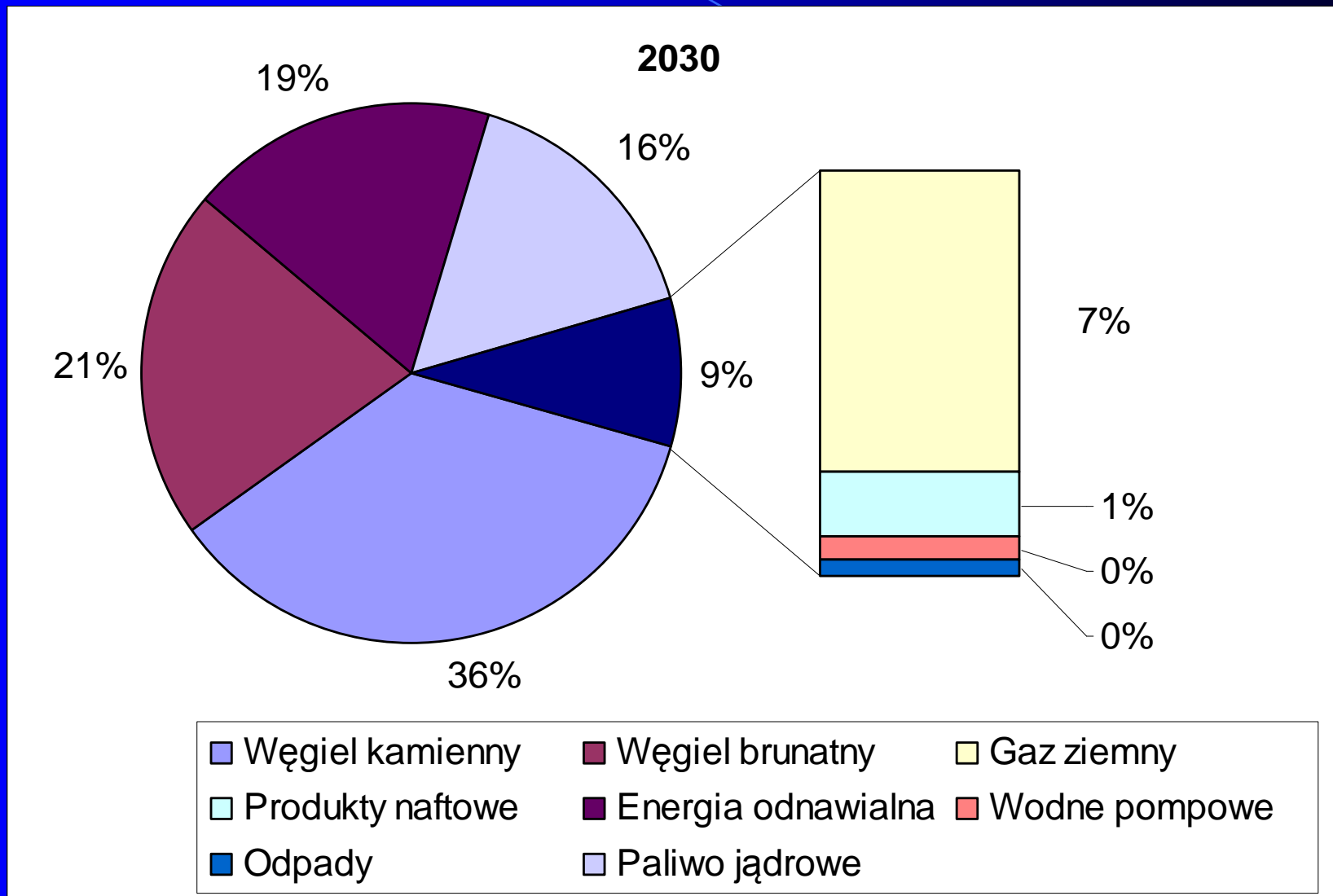
■ Wodne pompowe

■ Odpady

Produkcja energii elektrycznej netto w podziale na paliwa [TWh]

Produkcja energii elektrycznej netto w podziale na paliwa [TWh]

Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii

Cel główny:

- **zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen.**

Wybrane cele szczegółowe:

- zniesienie barier przy zmianie sprzedawcy energii elektrycznej i gazu,
- rozwój mechanizmów konkurencji jako głównego środka do racjonalizacji cen energii,
- wdrożenie efektywnego mechanizmu bilansowania energii elektrycznej
- stworzenie płynnego rynku spot i rynku kontraktów terminowych energii elektrycznej.

Wybrane działania:

- ułatwienie zmiany sprzedawcy energii,
- stworzenie warunków umożliwiających kreowanie cen referencyjnych energii elektrycznej
- wprowadzenie rynkowych metod kształtowania cen ciepła
- ochrona najgorzej sytuowanych odbiorców energii elektrycznej przed skutkami wzrostu cen,

Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

Cele główne:

- **Ograniczenie emisji CO₂ w wielkości możliwej technicznie do osiągnięcia bez naruszania bezpieczeństwa energetycznego, a w szczególności zrównoważenia zapotrzebowania na energię z podażą, jednak bez konieczności takiej zmiany technologii wytwarzania, która powodowałaby zmniejszenie bezpieczeństwa poprzez zbytnie uzależnienie się od importu paliw i energii,**
- **Ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,**
- **Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych oraz zwiększenie znaczenia źródeł skojarzonych i rozproszonych.**

Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

Wybrane działania:

- Wykorzystanie przychodów z aukcji uprawnień do emisji CO₂ do wspierania działań
- Preferowanie skojarzonego wytwarzania energii jako technologii zalecanej przy budowie nowych mocy wytwórczych
- Wprowadzenie standardów budowy nowych elektrowni w systemie przygotowania do wychwytywania CO₂ oraz określenie krajowych możliwości geologicznego magazynowania dwutlenku węgla,
- Aktywny udział w realizacji inicjatywy Komisji Europejskiej, dotyczącej budowy obiektów demonstracyjnych dużej skali, w zakresie technologii wychwytywania i magazynowania dwutlenku węgla (CCS),
- Zintensyfikowanie badań naukowych i prac rozwojowych nad technologią CCS oraz nowymi technologiami pozwalającymi wykorzystać wychwycony CO₂ jako surowiec w innych gałęziach przemysłu

Reasumując, dokąd zmierzamy?

- realizacja wskazanych w Polityce działań ma doprowadzić do zmodernizowania i zdecydowanej poprawy stanu technicznego oraz efektywności szeroko pojętego sektora energetycznego.
- modernizacja infrastruktury energetycznej umożliwi wyrównanie dysproporcji w rozwoju oraz poprawę spójności przestrzennej regionów obecnych i projektowanych regulacji unijnych,
- nowoczesna i przyjazna środowisku energetyka to trwałe i zrównoważony wzrost gospodarczy oraz poprawa jakości życia

Dziękuję